

Peněžitá pomoc v mateřství a rodičovský příspěvek

Po přijetí dítěte na základě soudního rozhodnutí je vaší povinností pečovat o něj na vlastní náklady. Máte však nárok na peněžitou pomoc v mateřství stejně jako po narození vlastního dítěte. Při splnění všech zákonných podmínek nemocenského pojištění můžete o tuto dávku požádat hned poté, co rozhodnutí soudu o svěřeni dítěte do vaší péče nabude právní moci. Peněžitá pomoc v mateřství se poskytuje po dobu 22 týdnů a můžete ji čerpat nejpozději do dosažení 7 let věku dítěte. Následně vzniká i nárok na rodičovský příspěvek ze systému dávek státní sociální podpory. Ten je vyplácen všem bez ohledu na výši výdělků v předchozím zaměstnání či účasti na pojištění. Rodičovský příspěvek lze využít nejdéle do 4 let věku dítěte.

Nový rodný list

Po finalizaci adopčního procesu a nabytí právní moci rozsudku o osvojení dítěte, kdy se stanete novými rodiči dítěte se všemi právy a povinnostmi a dítě získá vaše příjmení, obdržíte nový rodný list dítěte. S ohledem na tyto změny je nutné kontaktovat zdravotní pojišťovnu dítěte, která vystaví novou kartu pojištěnce. Čerpáte-li peněžitou pomoc v mateřství nebo rodičovský příspěvek, je nutné o změnách informovat také Českou správu sociálního zabezpečení nebo Úřad práce, případně jiné poskytovatele služeb a dávek, včetně pediatra dítěte.

Hledáte odpovědi na další otázky související s příchodem a výchovou dětí v osvojení? Neváhejte se obrátit na naši infolinku nebo navštivte naše webové stránky.

Kontakt

Středisko náhradní rodinné péče, spolek
Jelení 91/7, 118 00 Praha 1
Infolinka: +420 725 756 505
E-mail: info@nahradnirodina.cz
Web: www.nahradnirodina.cz
www.adopce.com

Tento materiál vznikl za
laskavé podpory Nadace J&T.

STŘEDISKO
NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

NADACE J&T

STŘEDISKO
NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

Příchod dítěte do nové rodiny

Milí budoucí rodiče, úspěšně jste prošli procesem odborného posouzení žádosti o zprostředkování osvojení (adopce) a jste zařazeni do evidence osob vhodných stát se osvojiteli. Možná se zajímáte, co dalšího vás na cestě za přijetím dítěte čeká, nebo se váš sen už naplnil a dítě do vaší rodiny právě přichází.

Oznámení o vhodnosti stát se náhradním rodičem

Výběr vhodné rodiny ke konkrétnímu dítěti je úkolem odborných pracovníků krajského úřadu. Ten vede vlastní krajskou evidenci dětí, kterým se hledá adoptivní rodina, a také vlastní evidenci prověřených žadatelů o osvojení. Výběr rodiny se odvíjí od právní situace konkrétního dítěte, od jeho potřeb a od schopností žadatelů je naplnit. Platí pravidlo, že dítěti je vybrána rodina, která je připravena jej přijmout právě takové, jaké je. Nehledá se dítě pro rodiče, ale rodiče pro dítě. Pokud úřad vytipuje jako vhodné rodiče právě vás, sdělí vám to zpravidla nejprve telefonicky. V případě, že dítě budete moci přijmout, obdržíte následně písemné oznámení o vhodnosti stát se osvojitelem dítěte. Na jeho základě lze uskutečnit první osobní kontakt a podat návrh na svěření dítěte do své péče k příslušnému soudu.

Spisová dokumentace dítěte

Než se s dítětem seznámíte, bude vám na krajském úřadě představena jeho spisová dokumentace. Kromě osobních údajů obsahuje informace o zdravotním stavu a vývoji dítěte, o jeho původu a sociálních poměrech. S výjimkou dětí z babyboxů, kde například informace o biologické rodině zcela chybí. Doporučujeme, abyste si všechny získané informace zaznamenali a pečlivě uložili. V budoucnu z nich můžete čerpat při vytváření životního příběhu dítěte. Dostanete také prostor vše zvážit a rozhodnout se, zda skutečně chcete dítě osobně poznat.

První kontakt s dítětem

Seznámení zprostředkují pracovníci krajského úřadu na místě, kde je o dítě aktuálně pečováno – v porodnici, v pěstounské péči na přechodnou dobu nebo v ústavním

či jiném zařízení. Zamyslete se a sepište si otázky, které vás zajímají a na které jste třeba nedostali odpověď ve spisové dokumentaci dítěte. Na první návštěvu se vydejte pouze s partnerem nebo sami, bez vlastních dětí. Na seznámení potřebujete klid a také pro samotné dítě to bude snazší. S sebou si však rozhodně můžete vzít fotky dalších členů rodiny (podle věku dítěte). S pěstouny nebo pracovníky zařízení, ve kterém je dítě umístěno, se můžete poradit o případném dárku, který vám pomůže dítě zaujmout a přiblížit se mu. Zajímejte se, co má dítě rádo, jaké mu například chutná jídlo, jak a kde spí, jaký je jeho režim. Ptejte se, jestli se něčeho bojí, s čím si nejraději hraje. Informujte se detailněji o jeho zdravotním stavu, o prodělaných nemocech nebo o atypických projevech chování a jeho možných příčinách. Čím více informací získáte, tím snazší pro vás bude dítěti porozumět a lépe se připravit na jeho příchod do vaší rodiny. Frekvence dalších návštěv a jejich průběh budou vycházet z potřeb dítěte a vašich možností, ale také z dohody s orgánem sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD), pěstouny, případně se zařízením, kde dítě pobývá.

Navazování vztahu

Tvorba vzájemné citové vazby mezi dítětem a vámi trvá individuálně dlouhou dobu. S dítětem, které budete přebírat rovnou z porodnice, můžete být v kontaktu prakticky hned po jeho narození. I když dítě přechází rovnou do péče, která by se již neměla měnit, nezapomínejte na to, že i v tomto případě dítě prožilo svou první ztrátu – ztrátu své biologické matky, se kterou bylo po dobu těhotenství spojeno a vnímalo její pocity a strádání. Nebojte se přiložit si dítě na svoji hrud, aby vnímalo vaši vůni, tlukot vašeho srdce a dejte mu čas si zvyknout. Pokud je dítě v péči přechodných pěstounů, jeho přechod bude plánován společně s nimi a návštěvy budou probíhat nejčastěji v jejich rodinném zázemí. Kontakt s dítětem bývá zpočátku pozvolný, může probíhat na procházkách, při hrách s dítětem v jeho dosud známém prostředí. Pěstouni vám sdělí své zkušenosti s dosavadní péčí o dítě – jaké má dítě rituály, co ho rozesměje a na co reaguje naopak citlivě, postupně

budete péči o něj přebírat vy. U dětí, které jsou v péči ústavních zařízení, probíhá navazování vztahu obdobně jako u dětí v přechodné pěstounské péči. Otázky týkající se péče a režimu dítěte je důležité klást klíčovým pracovníkům dítěte, řediteli zařízení, lékaři nebo sociálnímu pracovníkovi, tedy lidem, kteří jej znají nejlépe. Některá zařízení vám nabídnou možnost několika-denního pobytu, abyste mohli dítě poznat a ono vám začalo důvěřovat. Čím je dítě starší, tím je pro něj přechod do nového prostředí náročnější. Proto je třeba ho na příchod do nové rodiny připravovat postupně, poskytnout mu čas a dostatek trpělivosti. Jen tak může vzniknout oboustranná náklonnost, která pomůže dítěti snáze přejít do vaší rodiny. V této fázi vám může být oporou také některá z neziskových organizací, která poskytuje služby osvojitelům. Nezapomínejte celé období dokumentovat, pořizovat fotky, zaznamenávat postřehy a střípky toho, co dítě prožívá. Jednou se k nim budete společně vracet.

Soudní návrh na svěření dítěte do péče

Se sestavením soudního návrhu na svěření dítěte do vaší péče by vám měl pomoci orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), který vede spisovou složku dítěte. Ten zná nejlépe místní praxi soudů a poradí vám, jak správně postupovat. Před rozhodnutím soudu o finálním osvojení musí být dítě po dobu 6 měsíců v péči budoucích osvojitelů, v takzvané péči před osvojením. K příslušnému soudu v místě trvalého bydliště dítěte tedy nejdříve podáte návrh na svěření dítěte do péče před osvojením. Po uplynutí půlroční lhůty je možné podat návrh na osvojení. Pro snadnější a rychlejší komunikaci se soudy doporučujeme zřídit osobní datovou schránku, skrze kterou můžete soudní návrhy zasílat a následně přijímat i rozhodnutí. Po obdržení soudního rozhodnutí je vždy třeba vyčkat, až nabude právní moci, a následně soud vyzvat k vyznačení doložky právní moci přímo do rozhodnutí.